

Akad. Bull. 2000 č. 2

<http://abicko.avcr.cz/archiv/2000/2/obsah/otevreny-dopis-akademicke-obci.html>

Otevřený dopis akademické obci

Otevřený dopis vyjadřuje osobní stanovisko autorů, kteří jsou vědeckými pracovníky Ústavu fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR, Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR a Ústavu molekulární genetiky AV ČR.

(Dále viz *K Otevřenému dopisu akademické obci* v AB 3/2000)

Milí kolegové,

v roce 2000 čeká Akademii věd několik důležitých rozhodnutí, které podle našeho názoru do značné míry určí další charakter této instituce na mnoho let dopředu. Především to jsou volby nové Akademické rady a nového předsedy Akademie. Předseda, stejně jako většina současných členů Akademické rady, obětovali řízení a organizaci vědy již osm let vyčerpávající práce, za niž je jim třeba upřímně poděkovat. Na nové vedení Akademie, které bude do značné míry složeno z nových tváří, čekají některá zásadní rozhodnutí, spojená hlavně s přípravou Akademie na přechod mezi veřejnoprávní organizací nebo s platností nového zákona o veřejných informacích. Výběr osobností, jež Akademii v příštích letech povedou, je tedy nadmíru důležitý. Je třeba, aby na tyto funkce, a zejména na funkci předsedy Akademie, kandidovalo co nejvíce výrazných vědeckých osobností, badatelů s jasnými a ve veřejné debatě obhájenými názory na další fungování a rozvoj Akademie věd. Bylo by velmi smutné, kdyby se za několik měsíců ukázalo, že kandidát je jeden, případně vůbec žádný, a nové vedení Akademie by vzniklo zákulisní improvizací bez předcházející veřejné debaty.

V této souvislosti pokládáme za důležité upozornit na to, že mechanismus "vzniku" kandidáta na funkci člena, a hlavně předsedy Akademie je nejasně definovaný. Domníváme se, že Vědecká rada Akademie, vědecké rady jednotlivých ústavů nebo osobně současný předseda by měli ke kandidatuře vyzvat výrazné osobnosti s prokázanými organizačními zkušenostmi a širší mezioborovou autoritou. O takto navržených kandidátech by měla proběhnout veřejná diskuse (např. na stránkách Akademického bulletinu), ve které by tito kolegové představili své názory na problémy vědy a výzkumu v naší zemi.

Domníváme se, že pracovníci Akademie (včetně autorů tohoto dopisu, kteří kandidovat nehodlají) a delegáti sněmu by měli znát názor budoucích předních funkcionářů na takové otázky jako například:

- Koncepce a další směřování AV ČR.
- Jaký je současný stav Akademie?
- Jsme skutečně špičkovou institucí srovnatelnou s podobnými organizacemi zemí jiných evropských zemí?
- A chceme jí vůbec být?

- Máme fungující systém veřejného, transparentního a hlavně kritického hodnocení vědecké práce uvnitř jednotlivých ústavů a především mezi nimi?
- Umíme a chceme z výsledků takového hodnocení vyvozovat důsledky?
- Jak efektivní je stávající systém rozdělování finančních prostředků uvnitř Akademie?
- Jaký je správný poměr mezi účelovým a institucionálním financováním a jaký má být příští osud a zaměření Grantové agentury AV ČR?
- Nenechali jsme si příliš snadno vnutit pseudosoutěže o formální účelové dotace, které ve skutečnosti zalepují díry institucionálního financování?
- Má Akademie systém pro vyhledávání, podporu a dlouhodobé udržení výrazných osobností na našich pracovištích (včetně velkorysého finančního ohodnocení a pracovních podmínek pro výjimečné jedince)?
- Jestliže ne, chceme jej vytvořit?
- Existuje promyšlená, dlouhodobá mediální strategie Akademie věd směrem ke sdělovacím prostředkům, široké veřejnosti, zákonodárným sborům a státní exekutivě?
- Jak je účinná a jak ji lépe zorganizovat?
- Jak bude Akademie řešit problém odtržení od vysokoškolských studentů?
- Hodlá Akademie v budoucnu organizovat postgraduaální (popř. i pregraduální) studium?
- Jakou máme koncepci vztahů k vysokým školám vůbec?

Jistě by bylo možné ve výčtu bodů k diskusi dlouho pokračovat. Považujeme však za nejdůležitější, aby důkladná, informovaná a věcná diskuse o příštím směřování Akademie a lidech, kteří ji povedou, co nejdříve začala. Jen tak budou moci účastníci podzimního sněmu správně rozhodnout. Hodně na tom záleží.

*Pavel Hobza,
Pavel Jungwirth,
Petr Nachtigall,
Jan Konvalinka,
Václav Hořejší*